

POKYN OBECNÉ POVAHY

nejvyšší státní zástupkyně

ze dne 19. listopadu 2008

o netrestní působnosti

Změna: 13/2008

Změna: 9/2009

Změna: 13/2012

Změna: 13/2013

Změna: 4/2014

Změna: 8/2019

Podle § 12 odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, stanovím:

Čl. 1

Využívání poznatků

Vedoucí státní zástupci přijmou organizační opatření k důslednému využívání všech poznatků pro výkon působnosti na netrestním úseku, zejména pro využívání všech poznatků z trestního řízení. Plnění tohoto organizačního opatření kontrolují nejméně jednou ročně.

Čl.1a

Příslušnost

(1) Odvolání podává státní zastupitelství, které návrh podalo. Řízení u odvolacího soudu se zúčastní státní zastupitelství, jež působí u odvolacího soudu a které s odvoláním i s návrhem disponuje. Obdobně to platí o dovolání.

(2) Mohou-li se zřetelem na poměr státního zástupce k věci nebo účastníkům řízení, jejich zástupcům nebo zmocněncům vzniknout pochybnosti o jeho objektivitě, vypracuje státní zástupce záznam, v němž uvede skutečnosti, jež mohou vzbuzovat pochybnosti. Je-li objektivita státního zástupce zpochybňována podáním jiné osoby, vyjádří se k němu. V záznamu státní zástupce uvede, zda je vhodné, aby ve věci

dále působil. Záznam předloží bezprostředně nadřízenému státnímu zástupci.

(3) Postupuje-li státní zastupitelství věc jinému státnímu zastupitelství, předloží mu obsah spisu o účasti v soudním řízení. Byla-li státnímu zastupitelství postoupena věc, do níž postupující státní zastupitelství vstoupilo, státní zastupitelství, jemuž byla taková věc postoupena, vyrozumí soud o tom, že bude samo nadále ve věci činné.

(4) Provádí-li se dokazování u dožádaného soudu, zašle státní zastupitelství spis se žádostí o zajištění účasti státního zástupce u těchto úkonů státnímu zastupitelství činnému u dožádaného soudu. Dožádané státní zastupitelství spis vrátí dožadujícímu státnímu zastupitelství se stejnopisem nebo kopií protokolu o úkonech provedených dožádaným soudem.

(5) Nejblíže společně vyšší státní zastupitelství může z důvodu vhodnosti odejmout věc a přikázat ji jinému státnímu zastupitelství stejného stupně.¹

Čl. 2

Žaloby dle § 42 zákona o státním zastupitelství

(1) Oprávnění státního zastupitelství dle § 42 zákona o státním zastupitelství uplatňuje státní zastupitelství vždy, jde-li o absolutní neplatnost smlouvy o převodu vlastnictví z důvodu zákonného omezení smluvní volnosti převodce nebo nabyvatele a je-li veřejný zájem na určení neplatnosti smlouvy. To neplatí, zejména jestliže

a) nabyvatel neplatně převedenou věc nabyt vydržením,

b) účastníci uzavřeli novou platnou smlouvu o převodu vlastnictví,

c) účastníci splnili restituční povinnost,²

d) by šlo o ochranu osob tam, kde jsou tyto osoby úmyslně nečinné, nedošlo-li současně k poškození majetku státu či územně samosprávných celků.

(2) Státní zastupitelství zjistí, zda některý z účastníků neplatné smlouvy již nepodal žalobu na určení neplatnosti smlouvy nebo žalobu na plnění restituce.

Čl. 3

Určení nezákonnosti stávky a výluky

Návrh lze podat jen u stávek a výluk upravených zákonem o kolektivním vyjednávání.³ Státní zastupitelství dbá, aby žalobou nenahrazovalo obdobná oprávnění dalších subjektů k podání návrhu.

Čl. 4

Návrh na uložení opatření dítěti nebo mladistvému

(1) Státní zastupitelství podává u okresního soudu návrh⁴ na uložení opatření

a) dítěti mladšímu 15 let, které se dopustilo činu jinak trestného,

b) mladistvému, vůči němuž bylo trestní stíhání zastaveno, protože v době spáchání činu nedosáhl rozumové a mravní vyspělosti, aby mohl rozpoznat nebezpečnost spáchaného činu pro společnost nebo ovládat své jednání anebo není z jiných důvodů trestně odpovědný.

(2) Vůči dítěti mladšímu 15 let je státní zastupitelství povinno návrh na uložení opatření podat bezodkladně poté, co se dozví, že trestní stíhání je nepřípustné. Přitom vychází z usnesení o odložení věci a ze spisového materiálu policejního orgánu.

(3) Vůči mladistvému před podáním návrhu státní zastupitelství zváží, zda důvody, pro které mladistvý není trestně odpovědný, mohou opodstatňovat návrh na některé z opatření uplatňovaných u dětí mladších 15 let.

Čl. 5

Návrhy ve věci ústavní výchovy

Návrh ve věci ústavní výchovy státní zastupitelství podá, nepřichází-li v úvahu podání návrhu na uložení opatření podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže.

Čl. 6

Návrhy podle § 93 zákona o obchodních korporacích

K podání návrhu na zrušení obchodní korporace je příslušné krajské státní zastupitelství. Krajské státní zastupitelství podá návrh, je-li na tom závažný veřejný zájem. Údaj o shledání závažného veřejného zájmu a jeho důvodech musí být obsahem návrhu na zahájení řízení.

Čl. 7

Žaloba pro zmatečnost

Státní zastupitelství může podat žalobu pro zmatečnost ve věcech, kde bylo účastníkem řízení, nebo ve věcech, do nichž může vstoupit; v těchto věcech státní zastupitelství v žalobě pro zmatečnost uvede údaj o předchozím vstupu do řízení a nevstoupilo-li do řízení, pak v žalobě pro zmatečnost uvede své prohlášení o vstupu do řízení zahájeného na základě této žaloby.

Čl. 8

Vstupy státního zastupitelství do občanského soudního řízení

(1) Státní zastupitelství vstoupí do pravomocně neskončeného řízení u soudu prvního stupně nebo u odvolacího soudu, je-li to ve veřejném zájmu. Do řízení lze

vstoupit též s podáním odvolání ve věci samé, jestliže neuplynula odvolací lhůta všem účastníkům řízení.

(2) Prohlášení o vstupu do řízení se děje zpravidla písemnou formou; obsahuje zejména:

- a) označení účastníků,
- b) prohlášení o vstupu do řízení,
- c) návrhy na provedení důkazů, pokud nebyly uplatněny účastníky řízení,
- d) jméno a podpis vedoucího nebo pověřeného státního zástupce.

(3) Ústní prohlášení o vstupu státního zastupitelství do řízení bude učiněno zejména, je-li nezbytné do řízení vstoupit neodkladně a tam, kde není zapotřebí činit při vstupu procesní návrhy, skutkové přednesy nebo důkazní návrhy. Dojde-li k ústnímu vstupnímu prohlášení, dbá státní zástupce na to, aby bylo pojato do protokolu.

(4) Státní zastupitelství z řízení vystoupí, není-li dán veřejný zájem anebo nejsou-li splněny jiné podmínky jeho účasti.

(5) Státní zastupitelství, jež vstoupilo do řízení, ve kterém soud nenařídil ústní jednání, protože k tomu není podle zákona povinen, předloží soudu písemné vyjádření k věci s potřebným počtem stejnopisů. Ze spisu o účasti v občanském soudním řízení musí být patrný skutkový a právní rozbor, důkazní návrhy a závěrečný návrh.

Čl. 9

zrušen

Čl. 10

Upozornění a podněty

(1) Státní zastupitelství upozorní rejstříkový soud na rozpor obsahu zápisu ve veřejném rejstříku s donucujícím ustanovením zákona a na neshodu mezi skutečným stavem a zapsaným údajem, jakmile tuto skutečnost při své činnosti zjistí.^{5a}

(2) Státní zastupitelství využije poznatky k podání podnětu příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo příslušnému soudu, z nichž vyplývají skutečnosti vyžadující opatření těchto orgánů.

(3) Činí-li upozornění podle odstavce 1 nebo podnět podle odstavce 2 státní zastupitelství, které nepůsobí u příslušného soudu, vůči kterému upozornění či podnět učinilo, vyrozumí o jeho realizaci státní zastupitelství, které je příslušné

ke vstupu do řízení zahájeného soudem z úřední moci na základě učiněného upozornění či podnětu. Vyrozumění se děje zasláním kopie upozornění nebo podnětu, a to současně s jejich realizací.

(4) Jestliže soud zahájí řízení z úřední moci na základě upozornění či podnětu státního zastupitelství, státní zastupitelství, které je oprávněno do takového řízení vstoupit, zpravidla do tohoto řízení vstoupí.

(5) Vedoucí státní zástupce přijme opatření k využívání poznatků z trestního řízení pro výkon netrestní působnosti.

(6) Státní zastupitelství vyřizuje podněty k působnosti v soudním řízení tak, aby respektovalo zásadu kontradiktornosti řízení, o čemž vyrozumí podatele. Zjistí-li, že není příslušné k podání návrhu soudu, jenž je obsahem podnětu, postoupí jej se spisovým materiálem příslušnému státnímu zastupitelství, i když je podnět zjevně nedůvodný.

Žaloby nejvyšší státní zástupkyně

Čl. 11

Prošetření podnětu

(1) Po prošetření podnětu na podání žaloby nejvyšší státní zástupkyně⁶ pověřené státní zastupitelství předloží podklady, které opatřilo, se závěrečnou zprávou, v níž uvede

- a) jméno a příjmení státního zástupce, který věc zpracoval,
- b) skutkový rozbor věci, v němž se shrnou vysvětlení osob, vyhodnotí opatřené podklady i ve vztahu k obsahu vysvětlení osob a vyvodí skutkové závěry,
- c) hodnocení skutkových zjištění po právní stránce,
- d) návrh na meritorní vyřízení.

(2) Státní zastupitelství může předložit Nejvyššímu státnímu zastupitelství nástin žaloby nebo nástin vyrozumění podatele o odložení podnětu. V takovém případě vyhotoví předkládací přípis, v němž uvede pouze jméno a příjmení státního zástupce, který nástin zpracoval, a návrh na meritorní vyřízení podle připojeného nástinu. Další poznatky se uvedou, nevyplývají-li z předkládaného spisového materiálu nebo nástinu.

Čl. 12

Řízení u soudu

(1) Nejvyšší státní zástupkyně může písemně pověřit jednáním u soudu jiného státního zástupce, stanoví-li tak právní předpis.⁷ Pověření se připojí k žalobě a zašle se státnímu zástupci s příslušným spisovým materiálem. Je-li pověřenému státnímu

zástupci známo, že se nebude moci zúčastnit soudního jednání, uvědomí o tom sám nebo vedoucí státní zástupce bezodkladně Nejvyšší státní zastupitelství.

(2) Dispozice s žalobou v řízení před soudem podléhá předběžnému schválení nejvyšší státní zástupkyní s výjimkou případu, kdy její provedení pověřeným státním zástupcem je nezbytné v průběhu ústního jednání.

(3) Vzniknou-li v průběhu řízení závažné pochybnosti o předpokládaném výsledku, zejména nepotvrdí-li provedené důkazy žalobní tvrzení, je pověřený státní zástupce povinen podat Nejvyššímu státnímu zastupitelství zprávu o stavu řízení. Vzniknou-li pochybnosti v průběhu jednání, pověřený státní zástupce zváží návrh na odročení jednání. Obdobně se postupuje v případě, že v průběhu řízení došlo k podstatné změně okolností.

(4) V závěrečném návrhu zhodnotí státní zástupce výsledky dokazování a vyjádří se ke skutkové i právní stránce věci, navrhne rozhodnutí ve věci samé i ve věci náhrady nákladů řízení za žalobkyni a požádá soud o doručení rozhodnutí ve věci přímo nejvyšší státní zástupkyni.

(5) Provádí-li se dokazování u dožádaného soudu, pověřený státní zástupce o tom informuje Nejvyšší státní zastupitelství a zašle obsah spisu dožádanému státnímu zastupitelství. Nejvyšší státní zastupitelství zašle pověření k jednání u dožádaného soudu dožádanému státnímu zastupitelství.

(6) zrušen

(7) O výsledku řízení před soudem pověřený státní zástupce podá do 7 dnů písemnou zprávu Nejvyššímu státnímu zastupitelství a připojí spisový materiál. Nabytí právní moci sleduje Nejvyšší státní zastupitelství.

Čl. 13

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 15/2001, o výkonu působnosti státního zastupitelství v netrestní oblasti.
2. Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 1/2003, jímž se mění pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 15/2001, o výkonu působnosti státního zastupitelství v netrestní oblasti.
3. Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 11/2003, kterým se mění pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 15/2001, o výkonu působnosti státního zastupitelství v netrestní oblasti, ve znění pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 1/2003.

Čl. 14

Účinnost

Tento pokyn obecné povahy nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2009.

Nejvyšší státní zástupkyně:

JUDr. Renata Vesecká, v.r.

1 § 12 odst. 2 občanského soudního řádu per analogiam.

2 § 457 občanského zákoníku.

3 § 21 a 29 zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání.

4 § 90 odst. 1, § 5 odst. 2 a § 90 odst. 1 zákona č. 218/2003 Sb.

5 § 68 odst. 6, § 75 odst. 1 a 2 a § 257 obchodního zákoníku, § 8 odst. 4 zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů.

5a § 9 a 80 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

6 § 62 a 62a zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, § 66 odst. 2 soudního řádu správního č. 150/2002 Sb.

7 § 29 vyhlášky č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství.